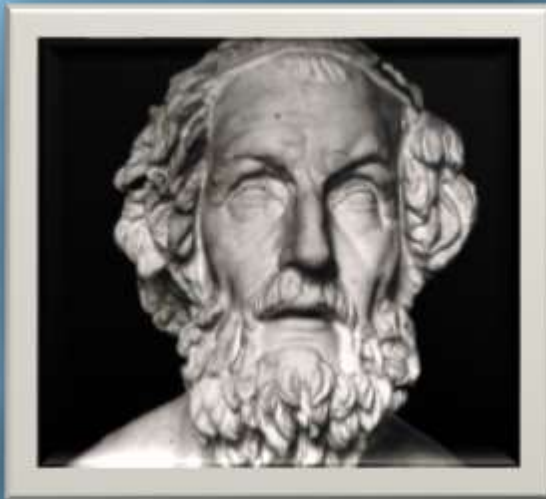

ΟΜΗΡΟΥ ΟΔΥΣΣΕΙΑ

ΚΟΥΚΛΟΥΜΠΑΚΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

A1

Βρείτε στο πρώτο μέρος της Οδύσσειας (Τηλεμάχεια) τους χαρακτηρισμούς που αποδίδονται στον Οδυσσέα, μέσα από τα λόγια των άλλων. Καταγράψτε τα αποσπάσματα αυτά. Έπειτα προσπαθήστε να εξηγήσετε αν επιβεβαιώνονται αυτοί οι χαρακτηρισμοί από όσα ξέρετε από τον μύθο της Οδύσσειας.

- Στην <<Τηλεμάχεια>> είναι δυνατόν να εντοπίσουμε τους χαρακτηρισμούς που οι άλλοι αποδίδουν στον Οδυσσέα μέσα από τα λόγια τους. Αρχικά από το προοίμιο ο Όμηρος τον αποκαλεί <<πολύτροπο>> στίχος 1. Στη συνέχεια η Αθηνά τον χαρακτηρίζει <<γενναίο, δύσμοιρο, να βασανίζεται με τόσα πάθη >>, στίχος 57 και στο στίχο 59 <<δύστυχο και οδυρόμενο>>.

Βρείτε στο πρώτο μέρος της Οδύσσειας (Τηλεμάχεια) τους χαρακτηρισμούς που αποδίδονται στον Οδυσσέα, μέσα από τα λόγια των άλλων. Καταγράψτε τα αποσπάσματα αυτά. Έπειτα προσπαθήστε να εξηγήσετε αν επιβεβαιώνονται αυτοί οι χαρακτηρισμοί από όσα ξέρετε από τον μύθο της Οδύσσειας.

- ▣ Αξιοσημείωτος είναι ο χαρακτηρισμός << θεϊκός-θεϊός >> Οδυσσέας από το Δία στίχος 75, από την Αθηνά –Μέντη, στίχος 217 και από τον Τηλέμαχο στίχος 441. Όλοι αυτοί οι χαρακτηρισμοί επιβεβαιώνονται μέσα από το μύθο της Οδύσσειας, καθώς ο Οδυσσέας πάντα μέσα στις συμφορές του έβρισκε τρόπο να επιβιώνει και έδειχνε γενναιότητα. Έτσι, χαρακτηρίζεται και θεϊκός.

Σκιαγραφήστε την προσωπικότητα του Οδυσσέα.

Από τους πρώτους κίβλας στίχους του έπους μπορούμε να σκιαγραφήσουμε την προσωπικότητα του Οδυσσέα. Ο Οδυσσέας παρουσιάζεται πολύτροπος, πολυμήχανος, πολυταξιδεμένος, κατακτητής, αλλά ταυτόχρονα και φιλέταιρος. Αντιμετωπίζει με καρτερικότητα, θάρρος και εξυπνάδα άπειρους κινδύνους και συμφορές ,όμως μένει σταθερός στο στόχο του, την επιστροφή του στην Ιθάκη. Αξιοσημείωτο είναι πως παρά τις δυσκολίες που συναντά είναι ευσεβής και τιμά τους Θεούς με κάθε ευκαιρία. Διακρίνεται για την γενναιότητά του αλλά και τη δύναμη στην ψυχή του. Έτσι, με όλα αυτά τα χαρακτηριστικά έγινε σύμβολο διαχρονικό.

Τι συμβολίζει ο Οδυσσέας και το ταξίδι του κατά τη γνώμη σας;

- ▣ Ο Οδυσσέας συμβολίζει την επιμονή και το πείσμα του ανθρώπου να πετύχει τους στόχους του και το ταξίδι του συμβολίζει την προσπάθεια, την πορεία να τους πραγματοποιήσει.

Γιατί κατά τη γνώμη σας η Οδύσσεια αποτέλεσε πηγή έμπνευσης για πολλούς καλλιτέχνες από την αρχαιότητα έως σήμερα;

- Η Οδύσσεια αποτέλεσε πηγή έμπνευσης για πολλούς καλλιτέχνες από την αρχαιότητα έως σήμερα γιατί είναι έργο αφηγηματικό, ποιητικό, μυθολογικό, διδακτικό αλλά και ιστορικό. Εμπεριέχει αξίες διαχρονικές και το ταξίδι του Οδυσσέα μοιάζει με τη ζωή του κάθε ανθρώπου με όλες τις δυσκολίες που θα του παρουσιαστούν.

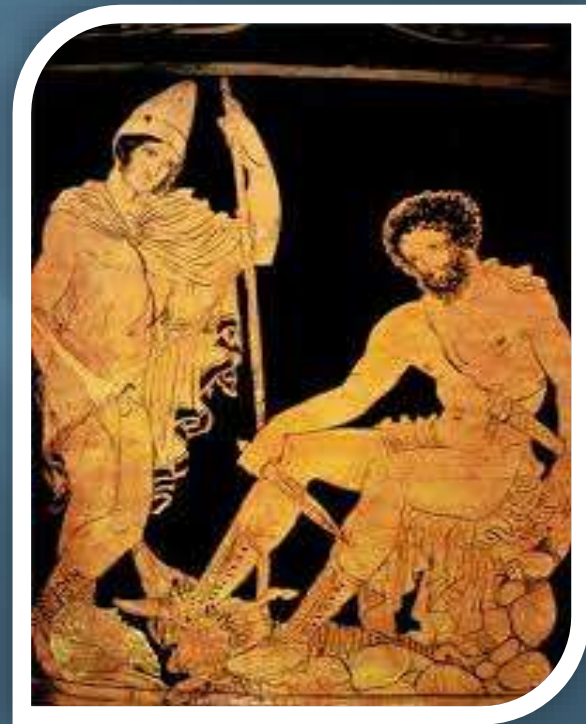
Τα παρακάτω ποιήματα αναφέρονται στον Οδυσσέα. Διαβάστε τα και προσπαθήστε να εξηγήσετε πώς παρουσιάζεται στο καθένα ο ήρωάς μας. Βρείτε ομοιότητες και διαφορές από τον Οδυσσέα του Ομήρου.

- ▣ Στη <<Νοσταλγία της πατρίδας>> ο ήρωας όπως και ο Οδυσσέας αναφέρεται στην επιθυμία του να επιστρέψει στο σπίτι του το ταπεινό που είναι όλος του κόσμος. Τα ίδια ένιωθε και ο Οδυσσέας με τη διαφορά όμως πως αυτός έφτασε τελικά στην πατρίδα του, στο σπίτι του. Ο ήρωας του ποιήματος δεν έχει φτάσει ακόμη, αλλά λαχταράει το γυρισμό του.

Τα παρακάτω ποιήματα αναφέρονται στον Οδυσσέα. Διαβάστε τα και προσπαθήστε να εξηγήσετε πώς παρουσιάζεται στο καθένα ο ήρωάς μας. Βρείτε ομοιότητες και διαφορές από τον Οδυσσέα του Ομήρου.

- ▣ «Στον Οδυσσέα» του Στάθη Καραβία ο Οδυσσέας έχει πολλά κοινά με τον Οδυσσέα του Ομήρου. Παρουσιάζονται οι περιπέτειες του Οδυσσέα και τονίζεται το γεγονός πως έμαθε να δαμάζει τους κινδύνους και να μην ξεφεύγει από το στόχο του, την ήρεμη ζωή, ούτε για την αθανασία. Ο Οδυσσέας όμως στο ποίημα παρουσιάζεται ως σύμβολο αιώνιο που δάμασε ακόμη και την τύχη.

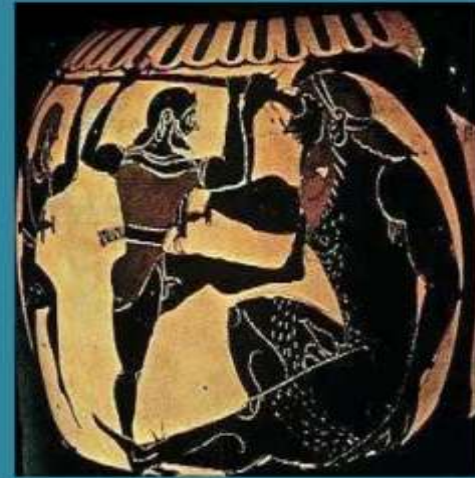
Τα παρακάτω ποιήματα αναφέρονται στον Οδυσσέα. Διαβάστε τα και προσπαθήστε να εξηγήσετε πώς παρουσιάζεται στο καθένα ο ήρωάς μας. Βρείτε ομοιότητες και διαφορές από τον Οδυσσέα του Ομήρου.

- Στο ποίημα « Οδυσσέας » του Alf. Tennyson ο Οδυσσέας παρουσιάζεται ως ταξιδιώτης που έχει υποφέρει πολλά αλλά έμαθε πολλά από τις συμφορές που τον βρήκαν. Απέκτησε γνώσεις και εμπειρίες για τη ζωή . Ωστόσο όμως, αυτός ο Οδυσσέας αν και έχει επιστρέψει στην Ιθάκη, αναζητάει νέες περιπέτειες και εμπειρίες σε σχέση με τον Οδυσσέα του Ομήρου που το μόνο που θέλει είναι η ήρεμη ζωή.

Σκεφτείτε: για ποιους λόγους ο Οδυσσέας έγινε διαχρονικό σύμβολο του ανθρώπου; (μπορείτε να βρείτε φυσικά και άλλα ποιήματα)

- ▣ Ο Οδυσσέας είναι το διαχρονικό σύμβολο του ανθρώπου που μένει σταθερός στους στόχους του, αγωνίζεται και τους πραγματοποιεί. Παρά τις δυσκολίες που συναντά ξέρει τι θέλει και με τη δύναμη του μυαλού του το πετυχαίνει. Έτσι ο Οδυσσέας είναι πάντα επίκαιρος.

Κωνσταντίνος Καβάφης «Ιθάκη»

- Σα βγεις στον πηγαιμό για την Ιθάκη,
- να εύχεσαι να ‘ναι μακρύς ο δρόμος,
- γεμάτος περιπέτειες, γεμάτος γνώσεις.
- Τους Λαιστρυγόνας και τους Κύκλωπας,
- τον θυμωμένο Ποσειδώνα μη φοβάσαι,
- τέτοια στον δρόμο σου ποτέ σου δεν θα βρεις,
- αν μέν’ η σκέψις σου υψηλή, αν εκλεκτή
- συγκίνησις το πνεύμα και το σώμα σου αγγίζει.
- Τους Λαιστρυγόνας και τους Κύκλωπας,
- τον άγριο Ποσειδώνα δεν θα συναντήσεις,
- αν δεν τους κουβανείς μες στην ψυχή σου,
- αν η ψυχή σου δεν τους στήνει εμπρός σου.

Σα βγεις στον πηγαιμό
για την Ιθάκη,
να εύχεσαι
νά’ναι μακρύς ο δρόμος,
γεμάτος περιπέτειες,
γεμάτος γνώσεις

"RO~K" image"

Κωνσταντίνος Καβάφης «Ιθάκη»

- ▣ Να εύχεται να 'ναι μακρύς ο δρόμος.
- ▣ Πολλά τα καλοκαιρινά πρωιά να είναι
- ▣ που με τι ευχαρίστησι, με τι χαρά
- ▣ θα μπαίνεις σε λιμένας πρωτοειδωμένους·
- ▣ να σταματήσεις σ' εμπορεία Φοινικικά,
- ▣ και τες καλές πραγμάτειες ν' αποκτήσεις,
- ▣ σεντέφια και κοράλλια, κεχριμπάρια κ' έβενους,
- ▣ και ηδονικά μυρωδικά κάθε λογής,
- ▣ όσο μπορείς πιο άφθονα ηδονικά μυρωδικά·
- ▣ σε πόλεις Αιγυπτιακές πολλές να πας,
- ▣ να μάθεις και να μάθεις απ' τους σπουδασμένους.
- ▣
- ▣ Πάντα στον νου σου να 'χεις την Ιθάκη.
- ▣ Το φθάσιμον εκεί είν' ο προορισμός σου.
- ▣ Αλλά μη βιάζεις το ταξείδι διόλου.
- ▣ Καλλίτερα χρόνια πολλά να διαρκέσει·
- ▣ και γέρος πια ν' αράξεις στο νησί,
- ▣ πλούσιος με όσα κέρδισες στον δρόμο,
- ▣ μη προσδοκώντας πλούτη να σε δώσει η Ιθάκη.
- ▣
- ▣ Η Ιθάκη σ' έδωσε τ' ωραίο ταξείδι.
- ▣ Χωρίς αυτήν δεν θα 'βγαινες στον δρόμο.
- ▣ Άλλα δεν έχει να σε δώσει πια.
- ▣
- ▣ Κι αν πτωχική την βρεις, η Ιθάκη δεν σε γέλασε.
- ▣ Έτσι σοφός που έγινες, με τόση πείρα,
- ▣ ήδη θα το κατάλαβες η Ιθάκες τι σημαίνουν.

Ποιες άλλες μορφές τέχνης εμπνεύστηκαν από την Οδύσσεια.
Παρουσιάστε ως παραδείγματα μερικά έργα (π.χ πίνακες
ζωγραφικής, γλυπτική)

Ο Οδυσσεύς αποκαλύπτεται στον Τηλέμαχο (έργο του Henri-Lucien Doucet) και αναγνωρίζεται από την Ευρύκλεια (έργο του Gustave Boulanger).

Ο Οδυσσεύς αναγνωρίζεται από τον σκύλο του Άργος. Κάτω δεξιά, σχέδιο του ιταλού ζωγράφου της Αναγέννησης Francesco Primaticcio

Οι Μνηστήρες, έργο του Gustave Moreau. Musée National Gustave Moreau.

Ο Οδυσσέας και ο Τηλέμαχος σκοτώνουν τους μνηστήρες (1812), έργο του γάλλου ζωγράφου *Christophe Thomas Degeorge*.

ΓΛΥΠΤΟ, ΜΝΗΣΤΗΡΕΣ ΠΗΝΕΛΟΠΗΣ - ΚΕΡΑΜΙΚΟ ΔΙΑΚΟΣΜΗΤΙΚΟ

Η συνάντηση του Οδυσσέα με τον Τηλέμαχο, σχέδιο του *Georges Truffaut*.

ΡΗΤΑ ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ

- ▣ **Ὡς οὐδὲν γλύκιον ἢς πατρίδος οὐδέ τοκῆων γίνεται.**
Τίποτε γλυκύτερο δεν υπάρχει από την πατρίδα και από τους γονείς.
— Οδύσσεια ι' 34
- ▣ **Τέτλαθι δη, κραδίη και κύντερον ἄλλο ποτ' ἔτλης.**
Κράτα καρδιά μου, πολύ σκληρότερο έχεις βαστάζει πόνο.
— Οδύσσεια υ' 18
- ▣ **Θαρσαλέος ανήρ εν πάσιν αμείνων.**
Ο θαρραλέος άνθρωπος υπερτερεί σε όλα.
— Οδύσσεια η' 51

ΡΗΤΑ ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ

- ▣ Πολλών δ' ανθρώπων ίδεν άστεα και νόον έγνων.

Γνώρισε τις πόλεις και τον νου πολλών ανθρώπων.

— Οδύσσεια α' 3

- ▣ Ούτις εμοί γ' όνομα.

Το όνομά μου είναι «Κανέννας»

(η γνωστή πονηριά του Οδυσσέα προς τον Κύκλωπα Πολύφημο)

— Οδύσσεια ι' 366

Ακούστε τα παρακάτω τραγούδια που αναφέρονται στον Οδυσσέα.
Ποιο σας άρεσε περισσότερο και γιατί;

- Από τα τραγούδια περισσότερο μου άρεσε το τελευταίο, του Γιώργου Δημητριάδη << Οδύσσεια >> γιατί είναι πιο κοντά στο νόημα της Οδύσσειας του Ομήρου και στις αξίες που μας δίνει ο Οδυσσέας. Περισσότερο συγκράτησα τη φράση <<μοναχός μου βρίσκω λύσεις >> ή << πάντα βρίσκω λύσεις >> σαν τον Οδυσσέα που με την εξυπνάδα του και την ευστροφία του αντιμετώπιζε τις δυσκολίες που του παρουσιάζονταν. Επίσης, είναι πολύ ωραία και η μουσική του που ταιριάζει στους συγκεκριμένους στίχους.

ΤΟ ΚΡΥΠΤΟΛΕΞΟ ΤΗΣ ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ

Γ	Θ	Γ	Α	Ε	Η	Α	Δ	Ε	Κ	Λ	Ο	Ε
Τ	Η	Π	Η	Ν	Ε	Λ	Ο	Π	Η	Α	Α	Κ
Η	Π	Ι	Χ	Ο	Υ	Ρ	Φ	Λ	Κ	Ο	Ο	Α
Λ	Δ	Β	Λ	Σ	Ι	Ο	Π	Ο	Η	Η	Η	Λ
Ε	Υ	Ι	Χ	Τ	Η	Ε	Γ	Ι	Υ	Μ	Λ	Υ
Μ	Κ	Ο	Α	Ο	Η	Ο	Ι	Θ	Μ	Κ	Κ	Ψ
Α	Κ	Φ	Χ	Σ	Η	Λ	Π	Α	Α	Α	Α	Ω
Χ	Η	Γ	Υ	Κ	Μ	Η	Υ	Κ	Α	Γ	Η	Κ
Ο	Φ	Π	Κ	Μ	Ε	Ν	Τ	Η	Σ	Ψ	Β	Ο